
ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

ДЕКЕМВРИ 2013

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч ООД
Период на провеждане	30 Ноември – 8 Декември 2013г.
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1011 ефективни интервюта
Метод на формиране на извадката	Стратифицирана извадка по тип населено място с квота въз основа на признаците възраст, пол, образование
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

2013 – „протест“ и „оставка“, 2014 – „морал“, „избори“ и „успех“

Това е най-кратката равносметка за отминалата и най-концентрираното очакване за идващата година, показва декемврийското национално представително проучване на социологическа агенция Алфа Рисърч.

- „Протест“ е символът, определен с голямо мнозинство (40%) от българските граждани, като описващ най-добре духа на изтичащата година. Носители на протеста са и три от поставените в топ 5 събития на 2013-та – гражданските протести срещу правителството на Орешарски, започнали след избора на Д.Пеевски за шеф на ДАНС (26%), февруарските протести срещу високите сметки за ток (12%) и студентските протести (10%).
- За 47% от българите годината приключва с негативна равносметка, съпоставима по сила единствено с настроенятия в края на силно кризисни и предхождащите бурни обществени промени години. Четири са основните причини за ескалацията на отрицателните оценки в края на годината – икономическото състояние на бизнеса и домакинствата, критично ниското доверие в способността на правителството да се справи с предизвикателствата пред управлението, външните оценки за ситуацията в страната, липсата на обединяваща цел и идеи за развитието на България.

-
-
- Неблагоприятната среда и отсъствието на лични перспективи са в основата на желанието на 6.7% от пълнолетните българи да заминат да работят в страна от ЕС след падането на ограниченията от 1 януари 2014г. Две три от тях са до 30 г., а още 15% - до 40г., 26% - с висше образование, и 48% - със средно. Досегашните ни проучвания сочат, че около половината от декларираните намерения се реализират. Ако тази тенденция се запази, около 200 000 души ще напуснат България в близко бъдеще.
  - Партиите и политиците продължават да губят доверие, както заради неспособността си да зададат ценности и стандарти в публичния живот, така и заради вътрешните си скандали. БСП (16.5%) и ГЕРБ (15.8%) остават почти плътно една до друга, но с по-ниска подкрепа, отколкото в края на октомври. НФСБ извлича дивиденди от скандалите в Атака и започва да привлича по-голямата част от националистическия вот – 3.5% за партията на В.Симеонов срещу 2.7% за тази на В.Сидеров. ДПС (6.1%) запазва позициите си, също както и Реформаторският блок (6.9%), чиито потенциални избиратели обаче съхраняват облика си на силно колебаещ се електорат.
  - Доминиращото обществено усещане, че настоящата ситуация е твърде неустойчива и опасна, за да се задържи дълго, отключва вълна от надежда за промяна към по-добра 2014-та. 38% са оптимистите и 29% – песимистите за следващата година. Надеждите са концентрирани около три символа – „морал“, „избори“, „успех“. От постигането им до голяма степен ще зависи, дали ще се оправдае събудилият се оптимизъм за промяна и най-вече, за повече морал в политиката.

ОЦЕНКА ЗА 2013 И ОЧАКВАНИЯ ЗА 2014

За разлика от минали години, когато множество краткотрайни събития разфокусираха общественото внимание и сливаха един с друг времевите отрязъци, 2013-та минава под знака на няколко знакови събития, които позволяват ясната ѝ идентификация. За събитие №1 българите определят гражданските протести срещу правителството на Орешарски, избухнали след назначаването на Д.Пеевски за шеф на ДАНС (26%). Следва оставката на правителството на Б. Борисов (21%) и почти веднага след него – пристигането на сирийските бежанци (19%). Още два протеста – февруарските, срещу високите сметки за ток (12%) и студентските (10%) са сред емблематичните събития, с които хората ще запомнят отминаващата година. Сформирането на правителството на Орешарски е посочено от 3% от анкетиранияте, подписването на договора за Южен поток – от 1%, а контрапротестите – от 0.7%.

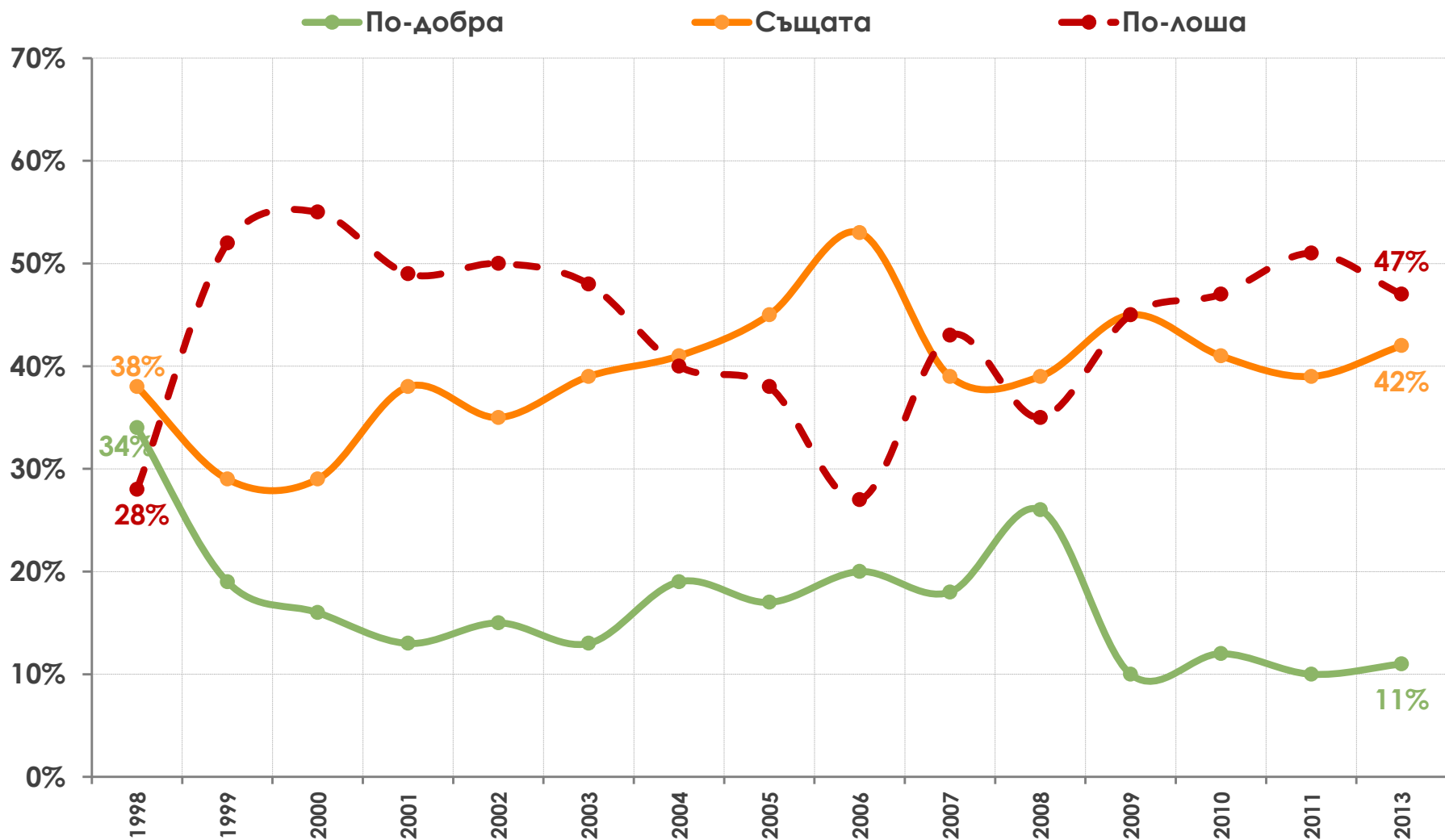
Възприятието за 2013 година като година на протести дава отражение върху цялостната символика на годината. Несъмнено, темата за протеста се наложи в публичното пространство, по начин и интензивност, с които много рядко у нас е била пробивана официалната пропаганда. 40% от българите посочват „протест“ като емблема на отминаващата година. Още една дума от лексиката на площадите и гражданите е сред символите на 2013 – „оставка“, посочена от 27% от анкетиранияте. За 16% от хората „бежанците“ са запомнящият се знак на годината.

Общата равностметка на годината е една от най-негативните за последните петнадесет години. С 47% отрицателни оценки и едва 11% положителни тя е сравнима с годините на тежка икономическа криза, след които са следвали бурни политически промени.

С много малки изключения очакванията на българите за всяка следваща година са оптимистични. Настоящата не прави изключение. 29%, главно възрастни хора, с ниско образование и безработни се страхуват от лоша година, 38% - учащи, представители на по-младото и средно поколение от София и големите градове, се надяват на по-добра 2014.

За разлика от думите-символи на 2013, за които има много по-голямо единодушие, предложенията за знаци на 2014 са над 70. От личните – „доброта, пари, здраве, надежда“, през по-тясно свързаните с общността – „напредък, благополучие, просперитет“ до онези, които белязаха речника на 2013-та, но надеждите за осъществяването на които се прехвърлят към 2014 – „морал, успех, избори, промяна“. Така, налагането на гражданската визия за политиката, се очертава като едно от предизвикателствата на 2014 година.

ОБИКНОВЕНО В КРАЯ НА ВСЯКА ГОДИНА ЧОВЕК ПРАВИ РАВНОСМЕТКА НА ИЗМИНАЛАТА. ВНЕ ЛИЧНО, КАК ОЦЕНЯВАТЕ ТАЗИ ГОДИНА В СРАВНЕНИЕ С ПРЕДИШНАТА?

КАТО ХВЪРЛИТЕ ПОГЛЕД КЪМ ЦЯЛАТА 2013Г., С КАКВО СМЯТАТЕ, ЧЕ ЩЕ Я ОТЛИЧАВАТ ХОРАТА СЛЕД 10 ГОДИНИ – «ТОВА Е ГОДИНАТА НА...»

2013 Е ГОДИНАТА НА:

Гражданските протести срещу правителството на Орешарски	25,7%
Оставката на правителството на Борисов	21,0%
Пристигането на сирийски бежанци в България	18,7%
Февруарските протести срещу сметките за ток	12,3%
Студентските протести	9,5%

ДУМИТЕ - СИМВОЛИ НА ГОДИНАТА

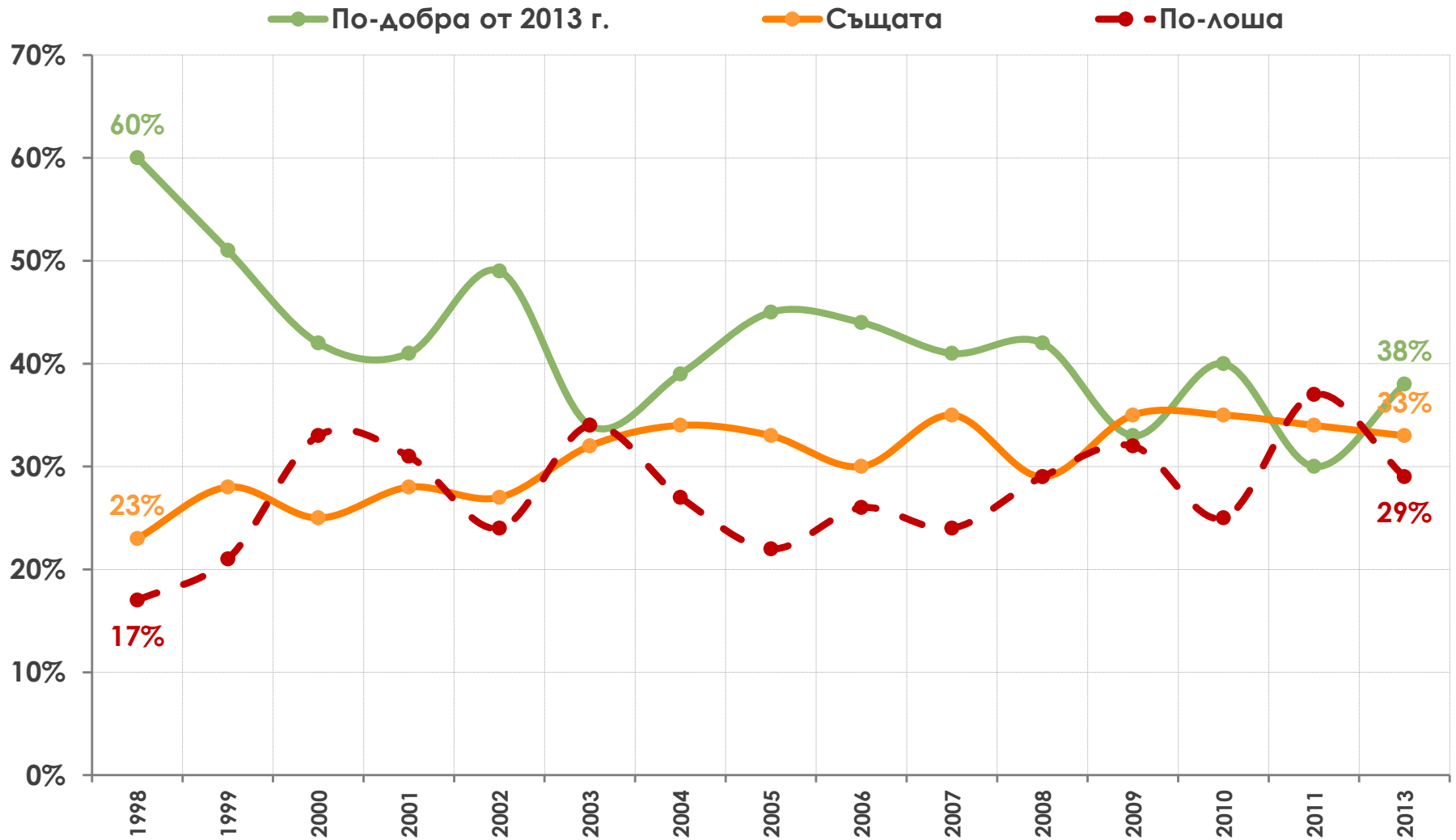
СИМВОЛ НА 2013

Протест	39,6%
Оставка	26,5%
Бежанец	15,6%

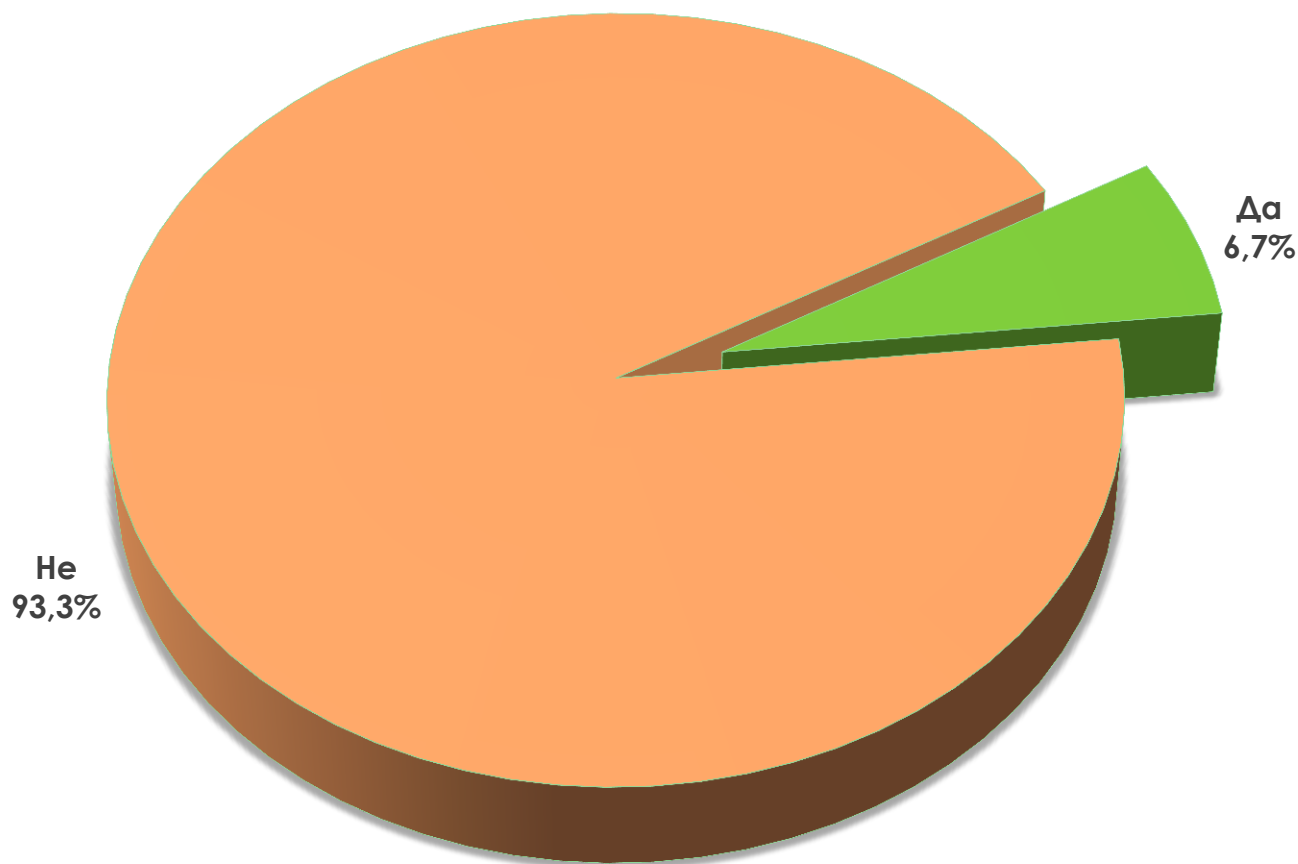
ЖЕЛАН СИМВОЛ НА ГОДИНАТА В КРАЯ НА 2014

Морал	12,0%
Успех	7,5%
Избори	6,7%

КАКВИ СА ВАШИТЕ ОЧАКВАНИЯ ЗА СЛЕДВАЩАТА ГОДИНА?

ОТ 1 ЯНУАРИ ПАДАТ ОГРАНИЧЕНИЯТА ЗА РАБОТА НА БЪЛГАРИ В ЕС. ВЪЗНАМЕРЯВАТЕ ЛИ ДА ЗАМИНЕТЕ НА РАБОТА В ЕВРОПА?

ДОВЕРИЕ В ПРАВИТЕЛСТВОТО И ИНСТИТУЦИИТЕ

ДОВЕРИЕ В ПРАВИТЕЛСТВОТО И ИНСТИТУЦИИТЕ

Втори пореден месец доверието към правителството остава под психологическата бариера от 20% и по-ниско от електоралния потенциал на излъчилите го партии БСП и ДПС. В началото на декември положителните оценки за дейността му са 19%, а отрицателните достигат половината от пълнолетното население - 50%. Дори сред традиционните леви избиратели – възрастни, пенсионери, жители на малките населени места – неодобрението за кабинета е средно 1.5 пъти по-високо от одобрението.

Макар и по-бавно, продължава ерозията в доверието и към премиера Пламен Орешарски. Към момента положителните оценки за дейността на Пламен Орешарски (21%) надвишават само с 2 пункта тези за правителството, а отрицателните (47%) са три пункта под тези за кабинета.

ДОВЕРИЕ В ПРАВИТЕЛСТВОТО И ИНСТИТУЦИИТЕ

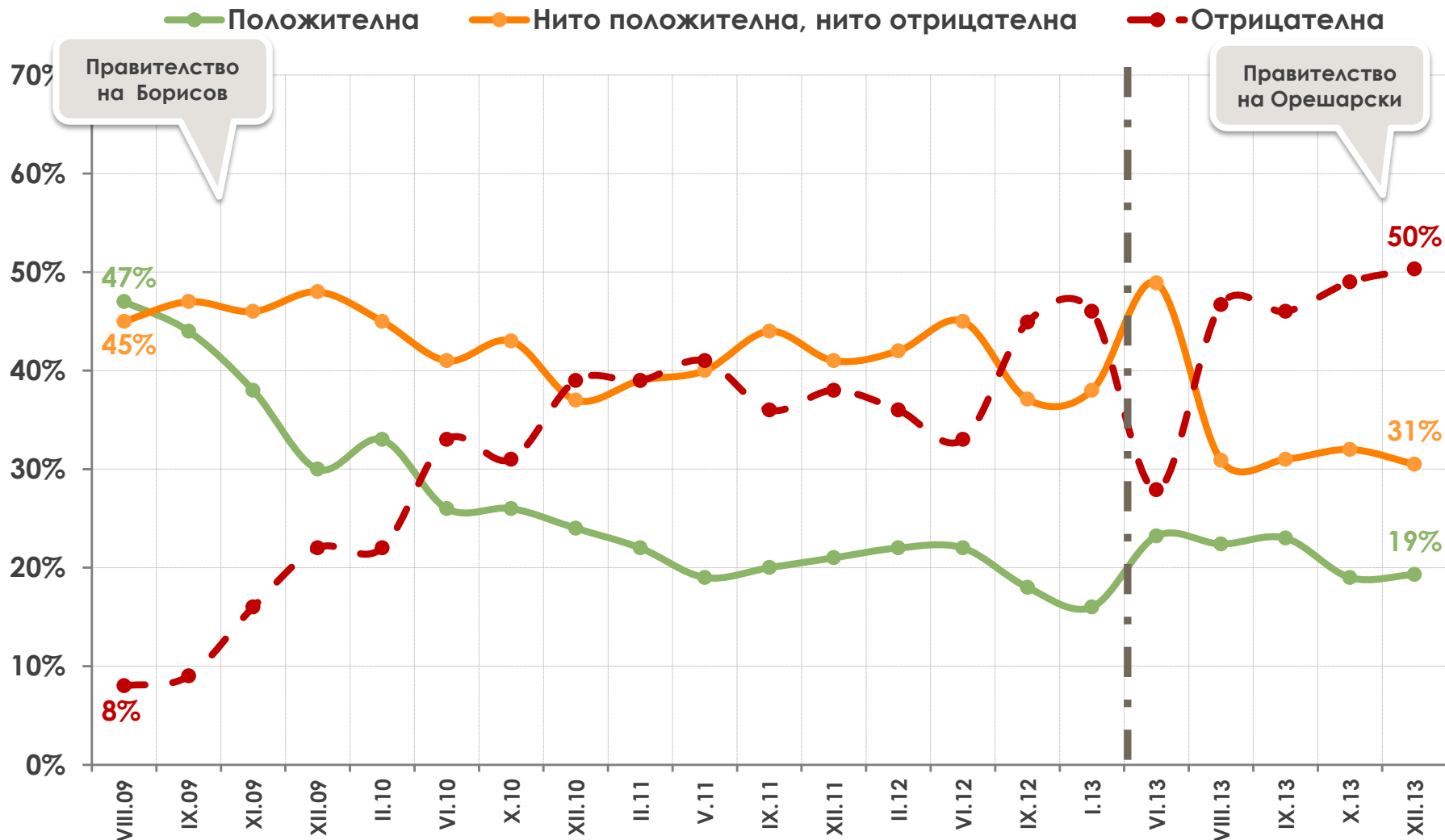

И през декември, нито една от ключовите държавни институции не успява да излезе от негативната спирала на недоверието:

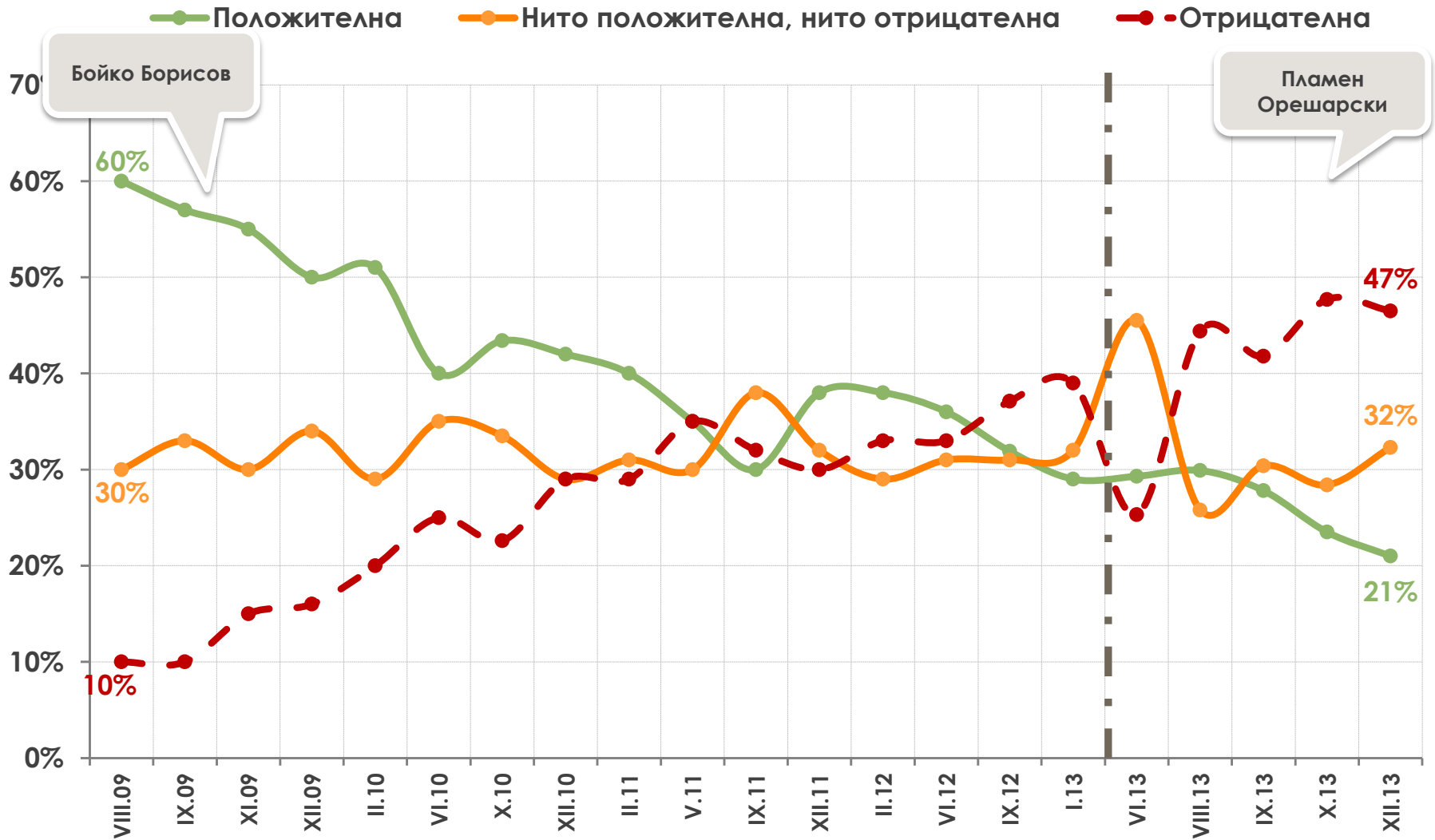
- Одобрението за парламента се е закотвило на дъното от 10%. Намалява и личният рейтинг на председателя му Михаил Миков - от 20% на 18%.
- Отношението към президента Росен Плевнелиев остава силно поляризирано. Той губи два пункта доверие, с което отрицателните оценки за дейността му (29%) вземат лек превес над положителните (27%).
- Аналогична е тенденцията в мненията за работата на главния прокурор Сотир Цацаров (22% позитивни срещу 28% негативни), към ръководената от него прокуратура (13% позитивни срещу 46% негативни) и всички институции на съдебната власт.
- Положителен баланс на доверие в края на годината запазват единствено столичният кмет Йорданка Фандъкова (35% : 26%), еврокомисарят Кристилина Георгиева (34% : 22%) и националният омбудсман Константин Пенчев (32% : 19%).

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

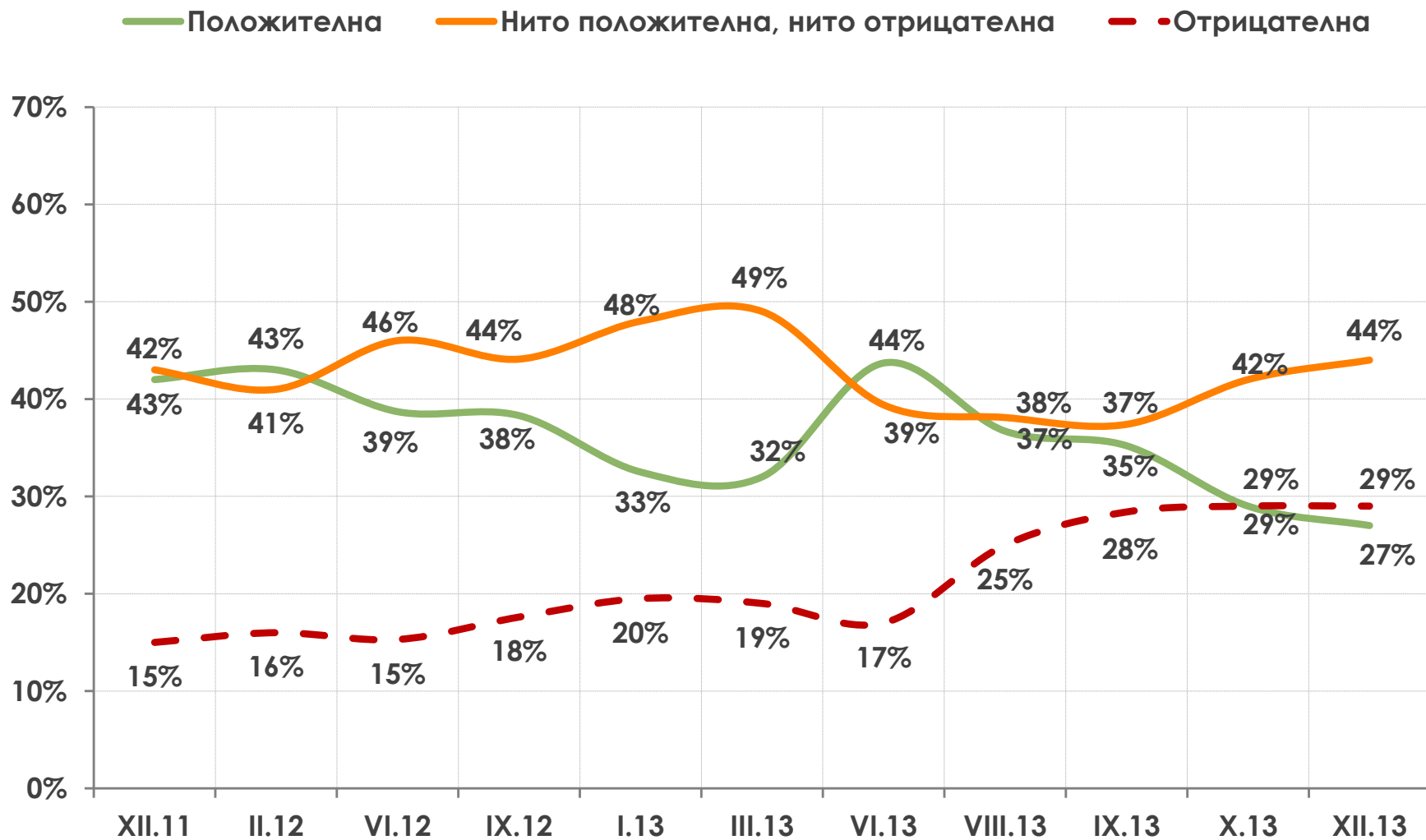

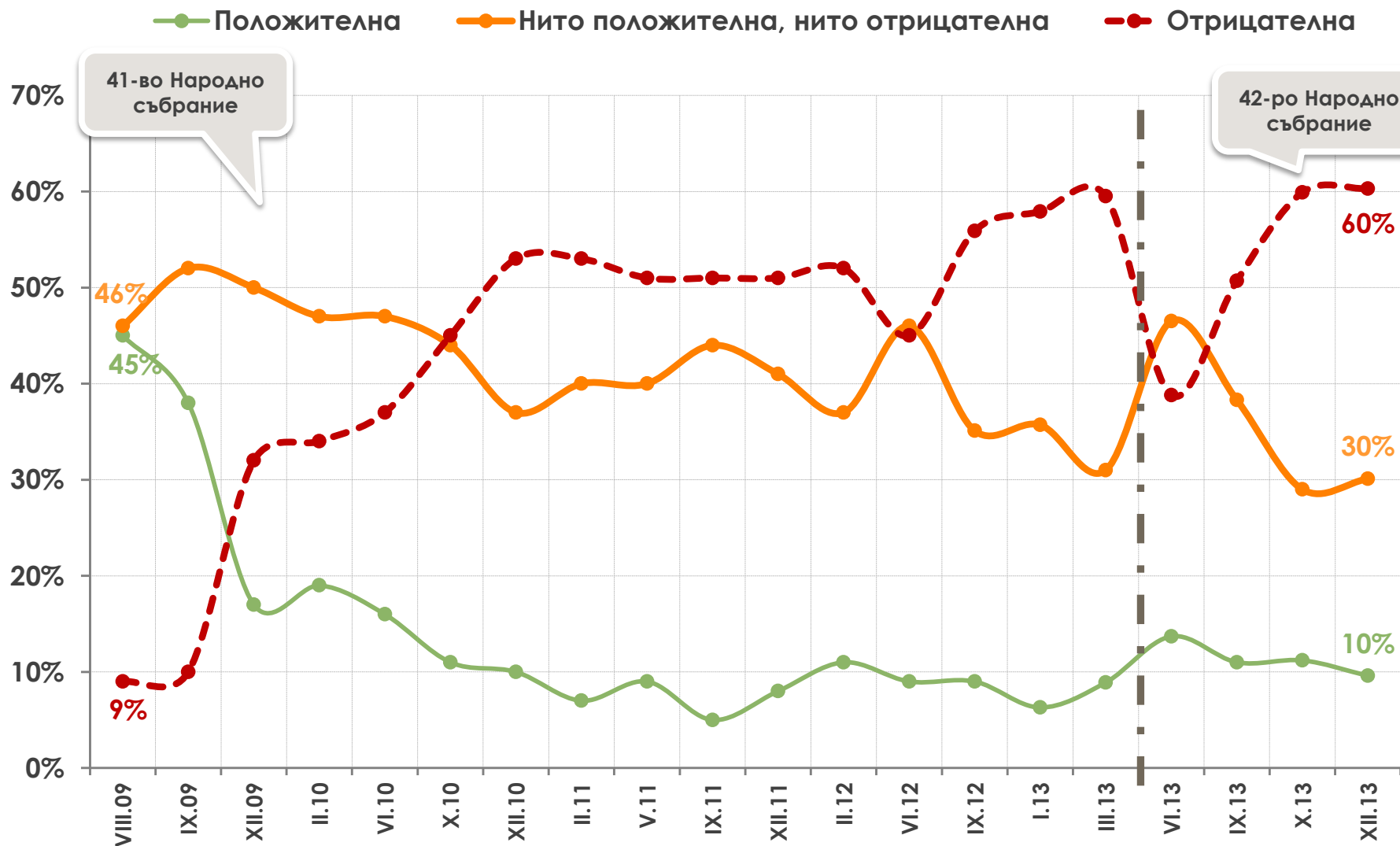
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТА НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ БОЙКО БОРИСОВ/ ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ

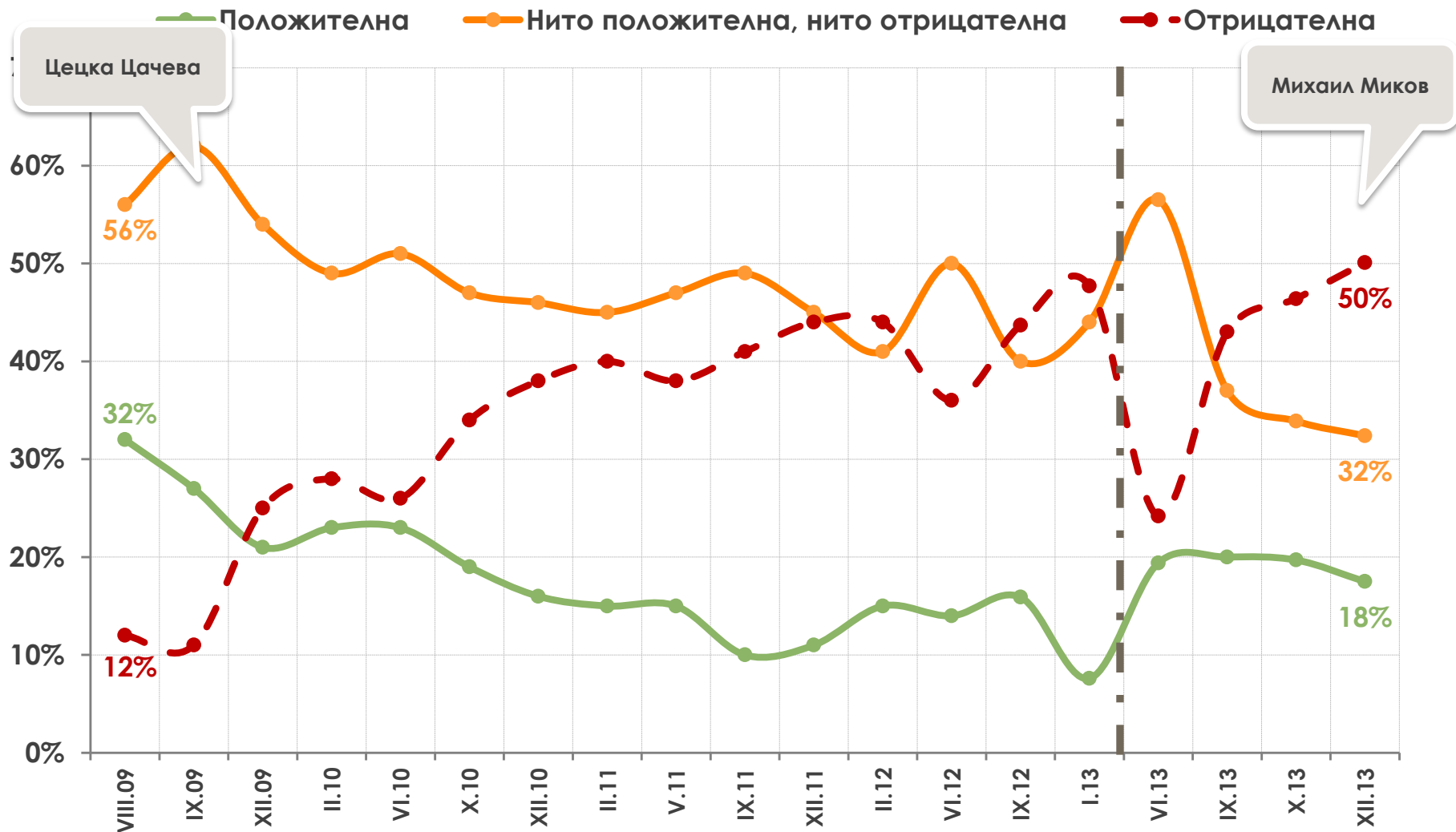
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТА НА ПРЕЗИДЕНТА РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ

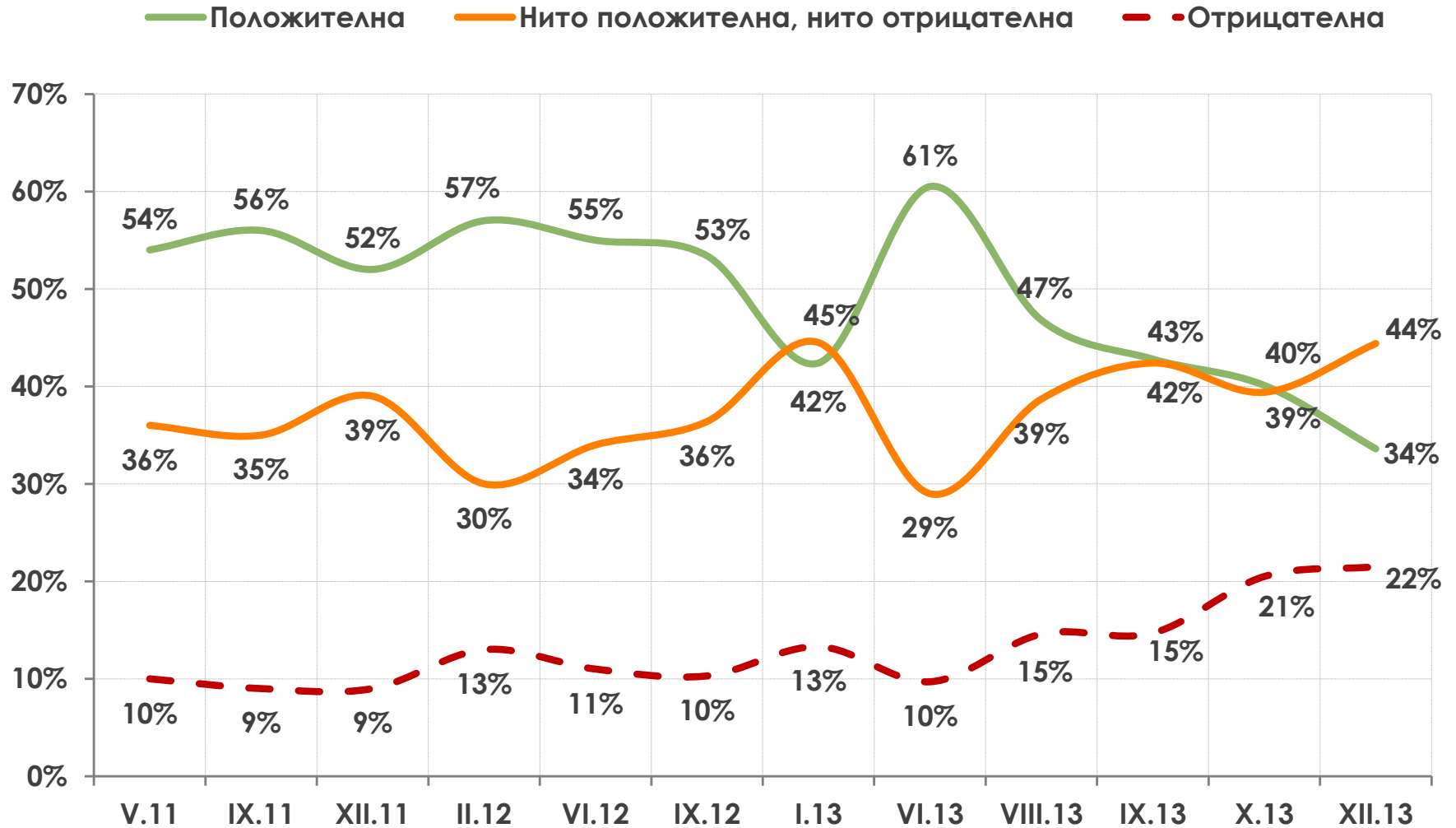
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПАРЛАМЕНТА

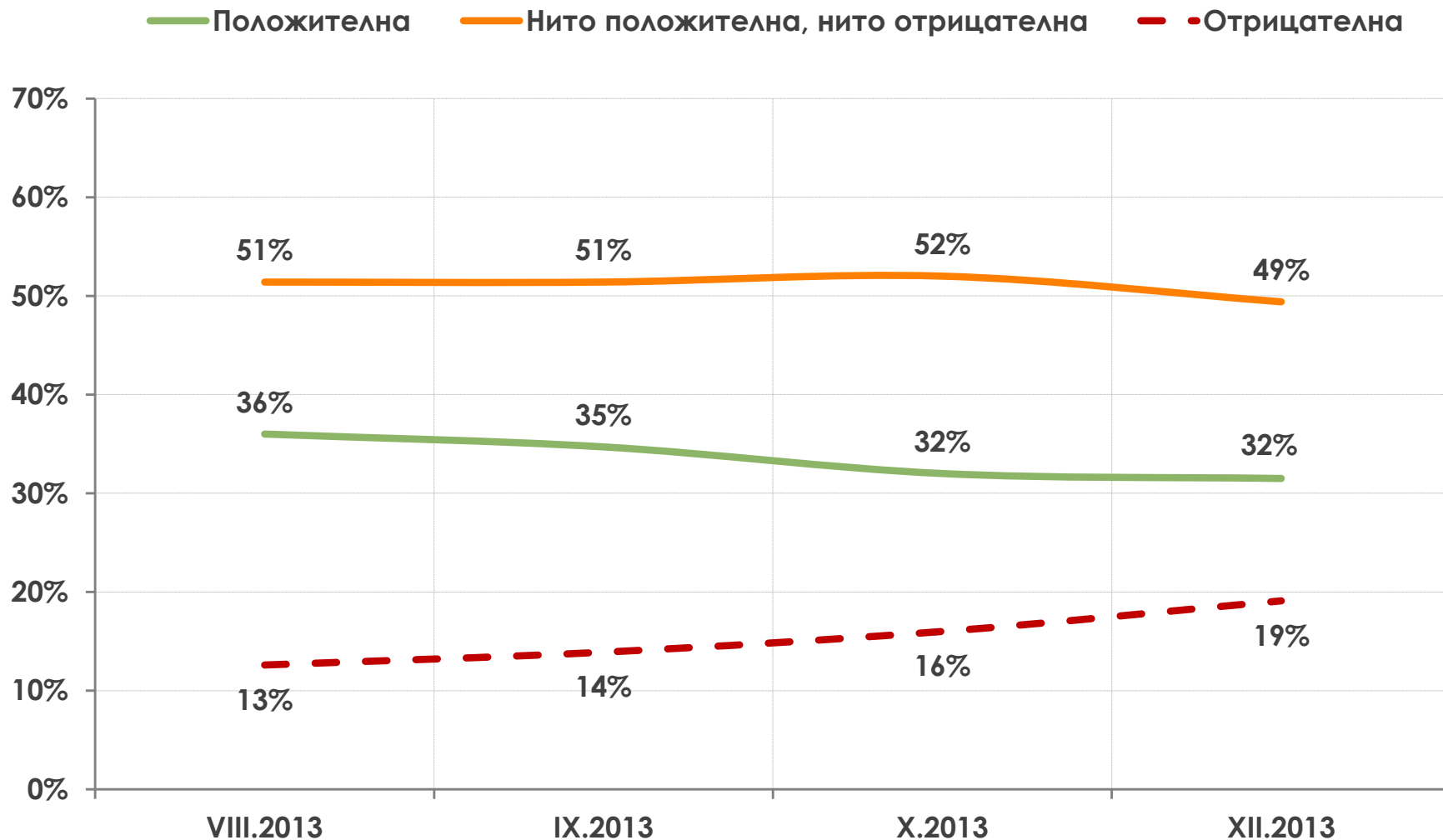
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА/МИХАИЛ МИКОВ

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕВРОКОМИСАР – КРИСТАЛИНА ГЕОРГИЕВА

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОМБУДСМАНА КОНСТАНТИН ПЕНЧЕВ

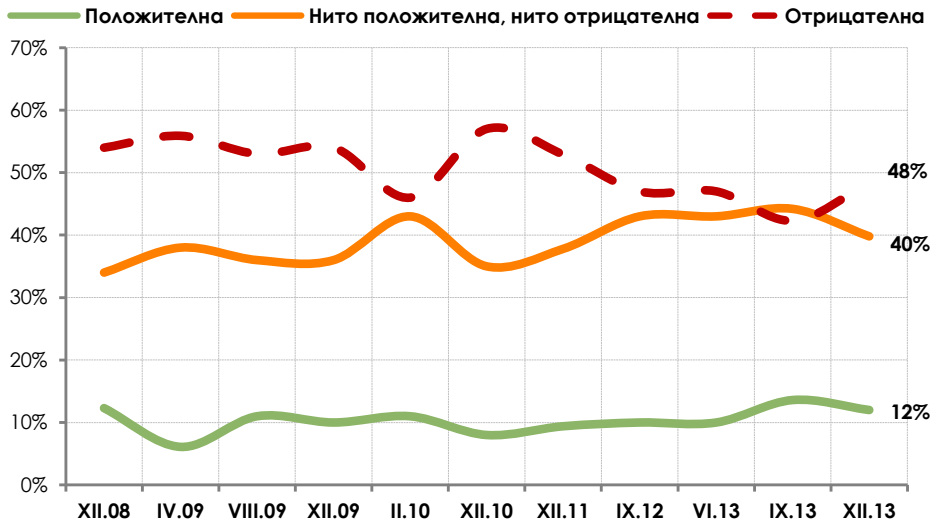

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЦИ И ПУБЛИЧНИ ЛИЧНОСТИ

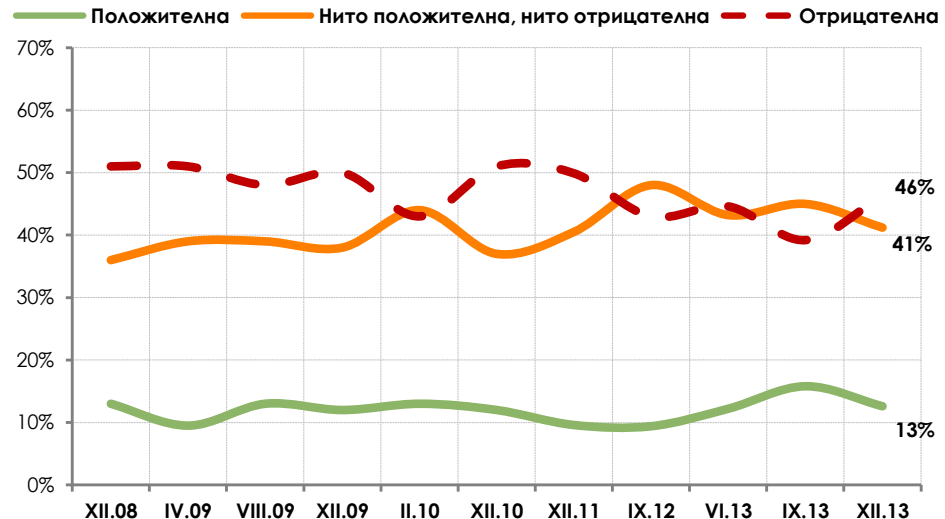
Рейтинг на доверие	X.2013	XII.2013
Йорданка Фандъкова	36%	35%
Кристалина Георгиева	40%	34%
Константин Пенчев	32%	32%
Росен Плевнелиев	29%	27%
Георги Първанов	30%	27%
Сотир Цацаров	26%	22%
Бойко Борисов	24%	21%
Пламен Орешарски	24%	21%
Сергей Станишев	23%	19%
Михаил Миков	20%	18%
Лютви Местан	12%	13%
Волен Сидеров	7%	5%

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪД, СЛЕДСТВИЕ, ПРОКУРАТУРА

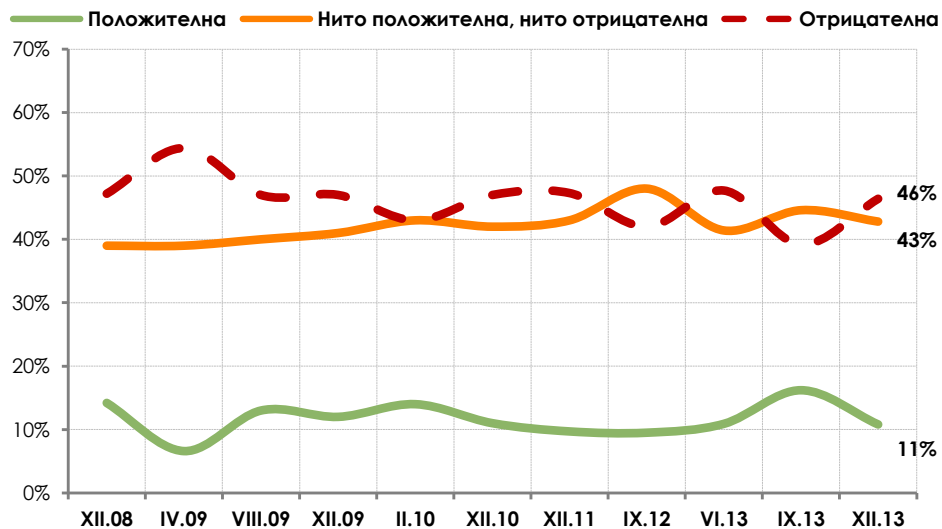
Съд

Прокуратура

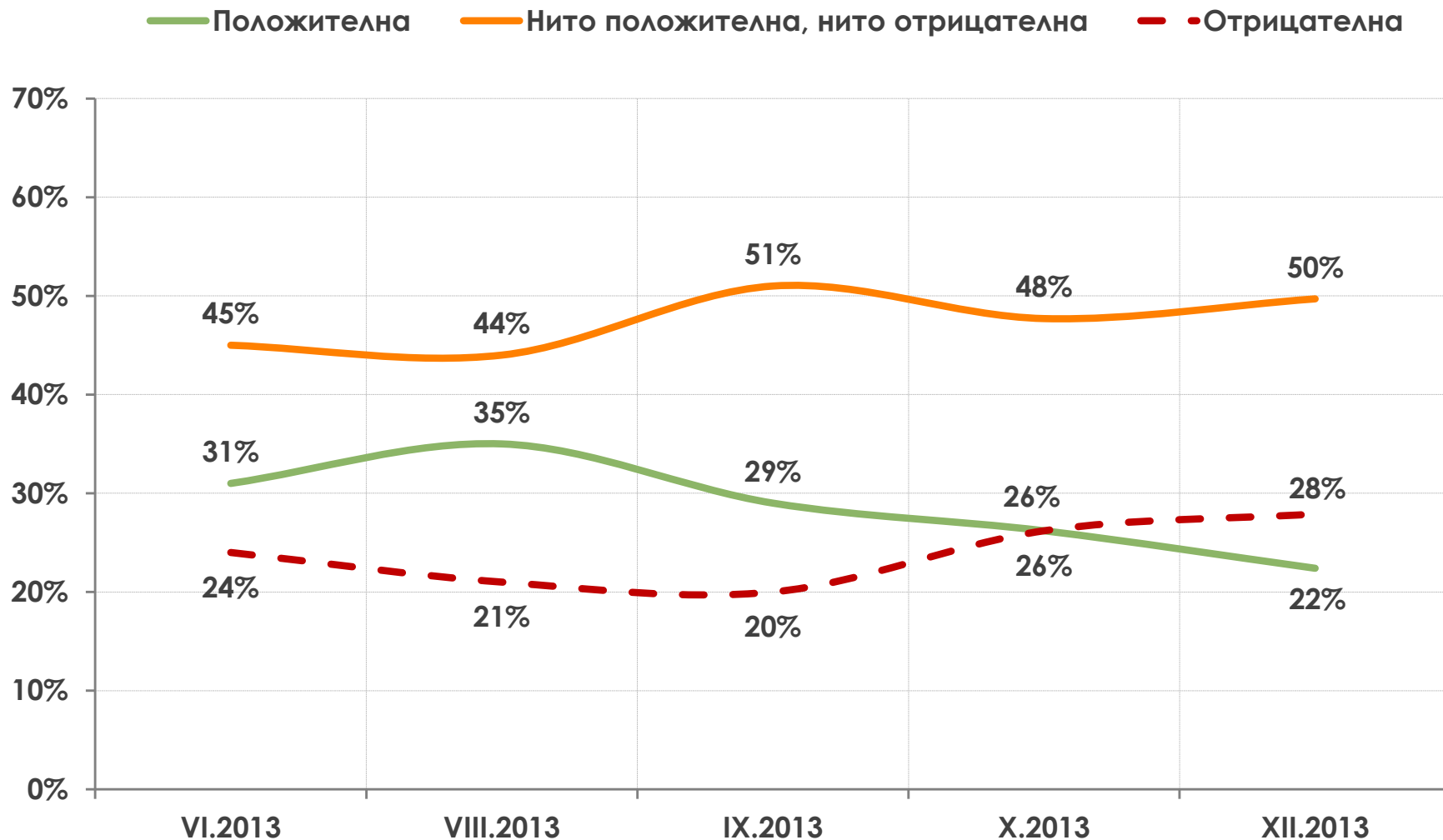

Следствие

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР СОТИР ЦАЦАРОВ

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЧЕСКИ ПАРТИИ

Обществено-политическите нагласи на избирателите продължават да бъдат твърде критични към настоящото политическо статукво. Мнозинството от жителите на страната са категорично за предсрочни парламентарни избори: 41% - във възможно най-кратки срокове, 39% - заедно с европейските. Подкрепата за пълен мандат на правителството се връща на равнището от летните протести – 19%.

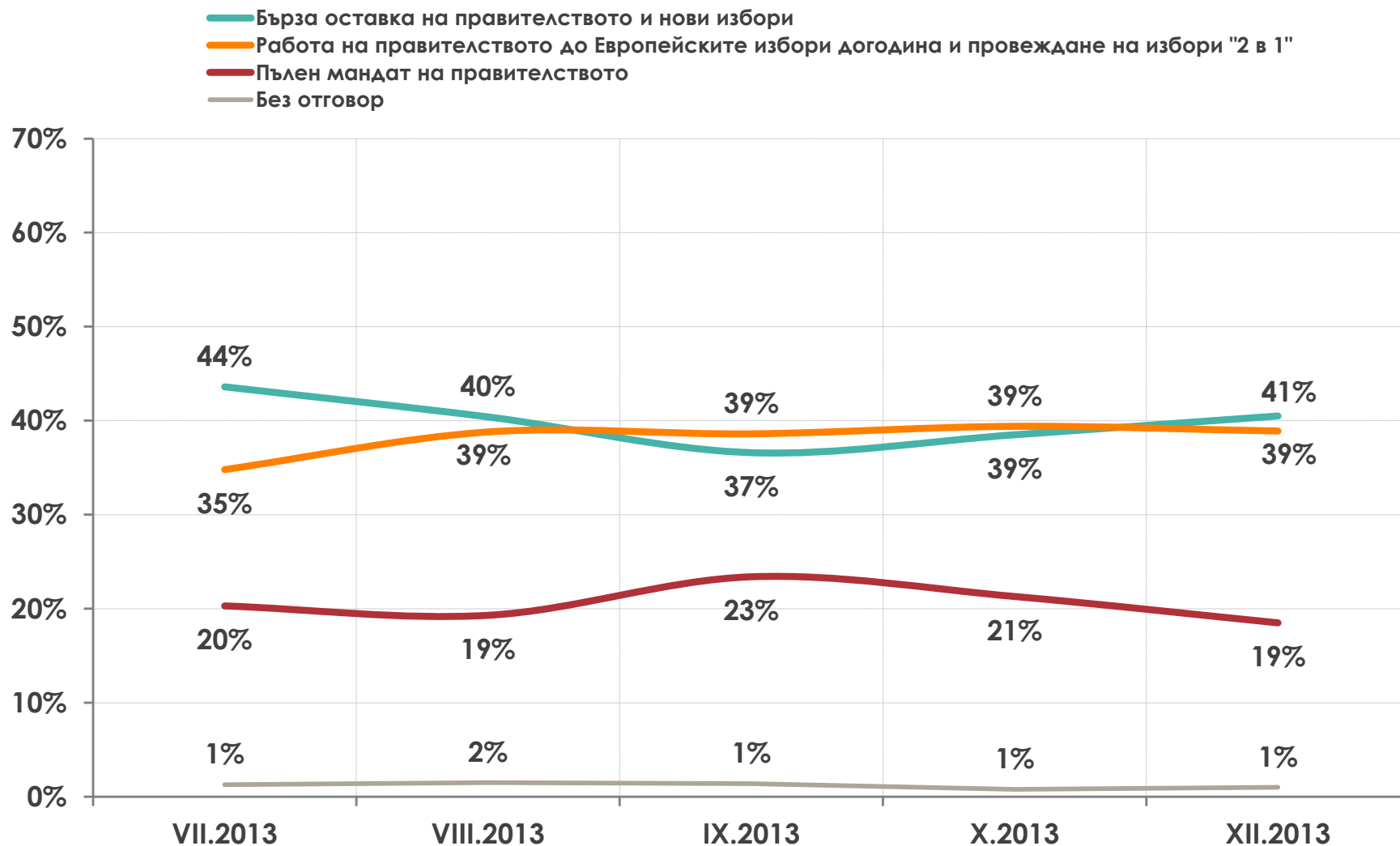
За трети пореден месец БСП и ГЕРБ стоят доста плътно една до друга в електоралните нагласи, въпреки че и при двете е налице лек спад. Достигайки максимума си на обществена подкрепа, БСП с леки колебания запазва около 16.5% избиратели. Доверието в лидера ѝ Сергей Станишев обаче продължава да ерозира, спадайки от 23% до 19%.

ГЕРБ и Бойко Борисов също бележат лек отлив на подкрепа. Електоралният потенциал на партията спада от 16.5% до 15.8%, а одобрението за лидера му от 24% на 21%.

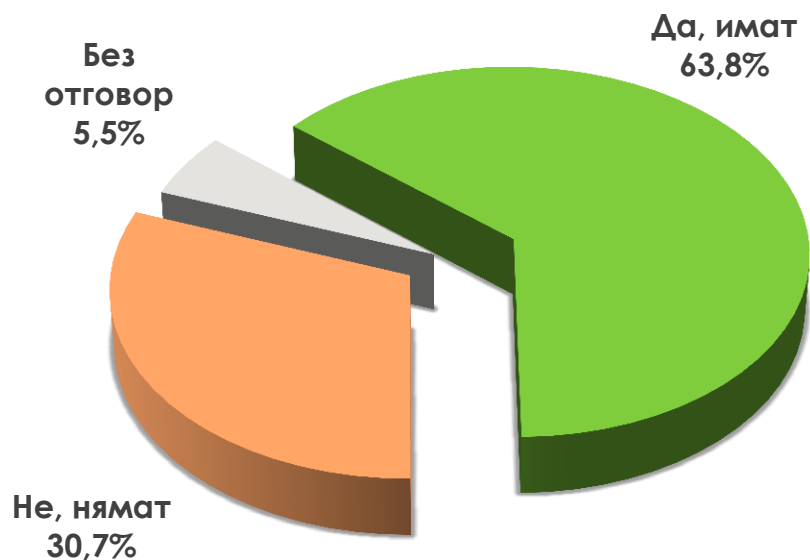
Близки остават позициите между Реформаторския блок и ДПС. Реформаторите разполагат с малко по-висок общ потенциал (6.9%), но зад 6.1% за ДПС стои по-мобилизиран електорат.

Недоволството от управлението на страната и притокът на бежанци през последните месеци повишават радикалните анти-системни нагласи и националистическия вот. Скандалите около Атака отнемат част от подкрепата ѝ, която спада до 2.7% и прелива в полза на конкурента НФСБ (3.5%). Търсенето на алтернативи извън настоящите политически партии се връща също на равнището от летните месеци – 10%. За момента обаче, както в националистическата ниша, така и в останалата част от политическия спектър липсва нов играч, който да консолидира енергията на общественото недоволство. Поради това делът на негласуващите се запазва сравнително висок (39%).

СПОРЕД ВАС КОЙ ОТ СЛЕДНИТЕ ВАРИАНТИ Е НАЙ-ДОБЪР ЗА СТРАНАТА?

Според вас, имат ли основания студентите да протестират?

По повод на студентските протести се изказват различни мнения. Коя от следните две тези подкрепяте?

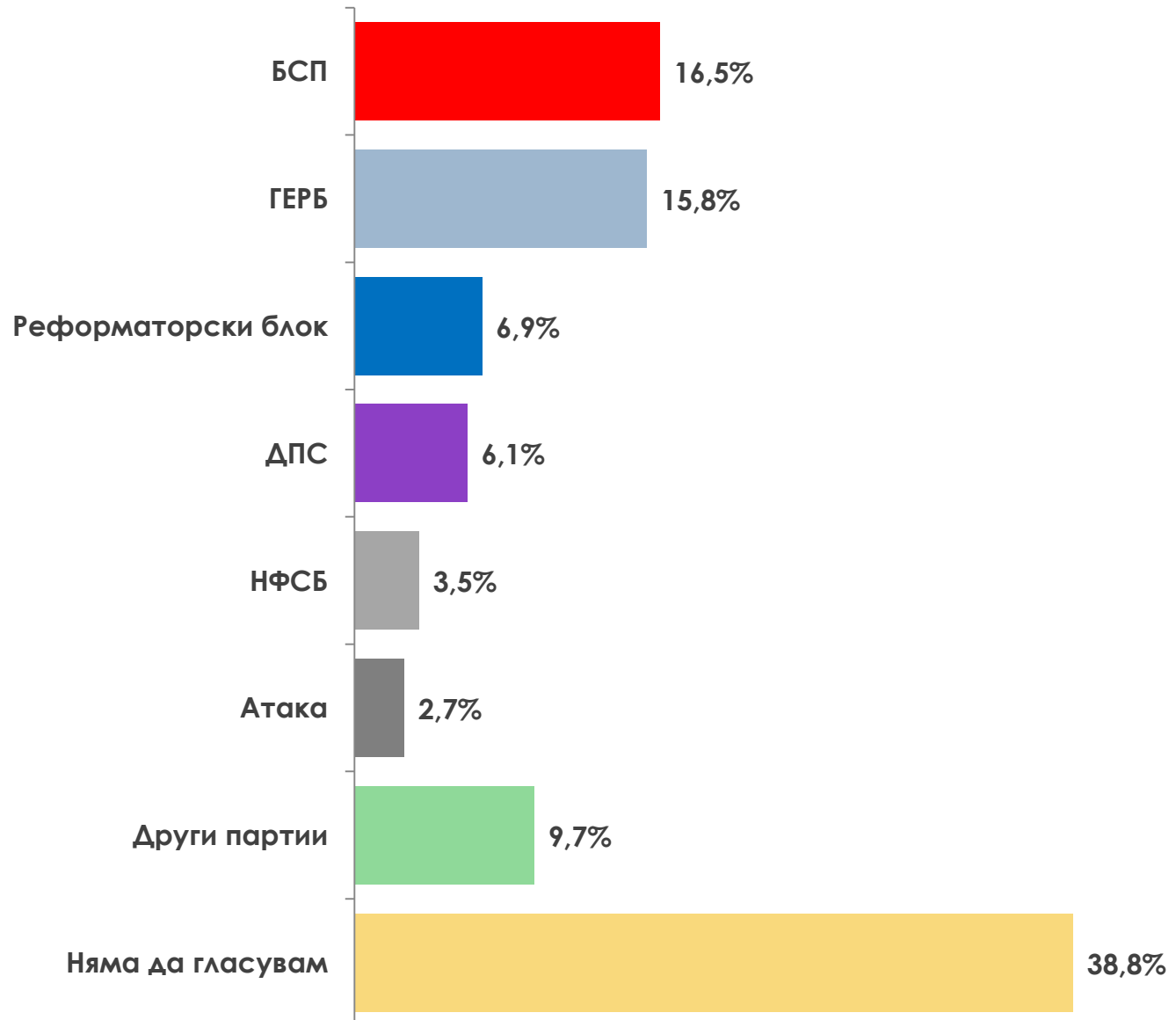
Ако на студентите не им харесва, да емигрират, а не да пречат на останалите

По-добре е студентите да протестират, но да останат в България

75,0%

ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ ЗА ПАРЛАМЕНТАРЕН ВОТ

За контакти:
Алфа Рисърч
ул. Искър 54
София

Tel.: +359 2 9836056
Fax: +359 2 9836067

E-mail: headoffice@alpharesearch.bg
www.alpharesearch.bg